

دانشگاه

رئیس جهاد دانشگاهی در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

نظام ملی فناوری و نوآوری کشور معیوب است

ابوالفضل مظاهری

روزنامه نگار

نهادهای مختلفی پس از پیروزی انقلاب اسلامی با رویکرد ایجاد تحول انقلابی تشکیل شد. یکی از این نهادها، جهاد دانشگاهی بود که تأسیس آن به ۱۶ مرداد ۵۹ بازمی‌گردد و حالا چهل‌سالگی خود را جشن می‌گیرد. همزمان با سالروز تشکیل جهاد دانشگاهی با حمیدرضا طیبی، رئیس کنونی جهاد دانشگاهی که دو دوره دیگر هم سابقه ریاست بر این نهاد را دارد، گفت‌وگو کردیم که در ادامه می‌خوانید.

|||

چهار دهه از آغاز فعالیت‌های جهاد دانشگاهی می‌گذرد، عملکرد این نهاد را تا چه میزان در اهداف اولیه خود موفق ارزیابی می‌کنید؟

برای پاسخ‌دادن به این سوال باید فلسفه تشکیل جهاد دانشگاهی را مرور کنیم. بعد از پیروزی انقلاب، آن روحیه خودباوری که امام‌راحل در مردم و به‌ویژه جوانان دمیده بود و پس از تجربه موفق تشکیل جهادسازندگی که یک‌حرکت‌نوونهاد جدیدی برای رفع محرومیت از روستاهای کشور بود، این فکر به وجود آمد تا پیرو اعتراضات به عقب‌ماندگی علمی و فناوریانه کشور نیز دنبال نهادهی باشیم که در چندشاخصه اصلی مرتبط با پیشرفت کشور، مانند توسعه فناوریانه، توسعه فرهنگی به‌عنوان زیرساخت اصلی و آموزش‌های مهارتی فعالیت کند. این حرکت درسال ۵۹ شکل گرفت؛ منتها توسط دانشجویان و اساتیدی که احساس نیاز می‌کردند و می‌خواستند جامعه و مدیران را نسبت به خودباوری تحریک کنند نه از سمت حاکمیت و برنامه‌ریزی که بخواهد کشور را به‌صورت دانش‌بنیان اداره کند و تولید داخل را متکی بر توسعه فناوریانه پیگیری کند.
خب بخشی از این فضا هم طبیعی بود و نباید توقع داشته باشیم از مدیران انقلابی بالا‌فاصله که با توطئه شرق و غرب مواجه شدند یک نظام را طراحی کنند که جایگاه نهاد الگوساز در آن مشخص باشد. به هر حال ما کارمان را شروع کردیم و خودمان نیازوار در حوزه علمی و فرهنگی تشخیص دادیم و به طبع آن پروژه‌ها در بخش‌های مختلف تعریف شدند. با توجه به علاقه مردم و به‌ویژه جوانان به این مسائل، به‌سرعت هم در دانشگاه‌ها پراگفت. مدیریت دانشگاه‌ها به جهاد سپرده شد و تعداد زیادی از اساتید هم با جهاد همکاری می‌کردند.

جهاد دانشگاهی را آغازگر دفاع دانش بنیان کشور می‌دانیم. جهاد تا چه میزان در دفاع مقدس تاثیرگذار بود؟

پس از آن کار مدیریت دانشگاه‌ها را واگذار کرد و به‌صورت مستقل فعالیت خود را ادامه داد. ببینید ما خیلی سریع درگیر جنگ شدیم. طبیعی بود که جهاد امکانات و توان خود را به جنگ اختصاصی دهد. ما به سمت تأمین نیازهای جنگ پیش رفتیم. در آن مقطع خوب پیش رفتیم و خودمان را شروع کننده دفاع دانش‌بنیان کشور می‌دانیم. البته در برخی جاها هم توقع داشتیم بیشتر از ظرفیت جهاد استفاده شود اما به علت شهادت سریع فرماندهان و عدم اعتماد فرماندهان جوان به فناوری آن گونه که باید استفاده نشد. نمونه این ماجرا در ساخت یک زیر دریایی اتفاق افتاد. در جنگ کارهای موثقی صورت گرفت که برخی از آنها را هنوز نمی‌توانیم بگوییم. هنوز هم نسبت به پیشرفت‌های نظامی ما دغدغه داریم، هرچند نمی‌توان توضیحی در این مورد داد.

پس پایان جنگ راهبرد جهاد چگونه تعریف شد؟
پس از جنگ روی توسعه فناوریانه متمرکز شدیم. در این دوران هنوز هم خود جهاد نیازها را احصای کرد. زمانی به مدیران هم ارائه می‌شد، گاهی موارد موفق بود و گاهی اوقات برخلاف تصور ما که فرش قرمز برایمان پهن می‌کنند، مخالفت می‌کردند. عمد دلایل مخالفت هم عدم باور به توان داخلی، آسان بودن خرید خارجی یا توجه به پول نفت و شیطنت‌ها در خریدهای خارجی بود. با وجود این، این حرکت را ادامه دادیم و می‌خواستیم برلمان ماموریت تعریف شود. من ۹ سال مدیر جهاد دانشگاه علم و صنعت بودم و تلاش‌های مختلفی در جهت تولید و انتقال فناوری داشتیم. از سال ۸۵ رئیس جهاد دانشگاهی شدم و این مسئولیت با توجه به حضور در شوراهای مختلف و امکان دیدار با مسئولان طراز اول امکان طرح مشکل را به من می‌داد.

فرآیند اعتمادسازی توانمندی‌ها حدود ۳ تا ۱۲ سال زمان می‌برد

احساس من این بود اثبات قابلیت برای ما بسیار طولانی است. حتی با وجودیک تجربه موفق، معمولاً اعتمادسازی برای کار بزرگ‌ترین بزنم تا متوجه شوید چگونه فرصت‌سوزی می‌کنیم. مانند کنولوژی‌ای به دست آوردیم که بر اساس آن می‌توانستیم مبدل فرانکسی برای موتورهای دورمتغیر را در ایران بسازیم. صنعت نفت تصمیم گرفته بود با توجه به راندمان پایین توربین در فرآیند ارسال نفت و گاز، الکتروموتور و معدل فرانکسی که راندمان بالای ۹۵ درصد دارد را جایگزین کند. ما این امر را با وزارت نیرو در یک حرکت‌های تک انجام داده بودیم. در پروژه نفتی که مربوط به سال ۸۱ یا ۸۲ بود، دو شرکت خارجی را به ما معرفی کردند که با آن کار را پیش ببریم. مدیران یکی از این شرکت‌ها زمانی که کار ما را دید، به قدری از پیشرفت علمی شوکه شد که حاضر به همکاری با ما نشد. شرکت دیگر هم همین‌را گفت. می‌گفتند شما کنولوژی را دست‌به‌دست آوردید و حالا می‌خواهید با استفاده از اسم ما وارد بازار شوید اما ما این شانس را به شما نمی‌دهیم. از آن سال تا سال ۹۲ تلاش کردیم

اثبات کنیم که می‌توانیم این کار را خودمان انجام دهیم و در نهایت با موفقیت تمام هم انجام دادیم.

نظام ملی فناوری و نوآوری ما کارگرد معیوبی دارد

در دوره اخیر و دولت جدید هم تلاش کردیم فعالیت‌هایمان را توسعه دهیم و هم به دنبال آن بودیم که مسئولان ارشد نظام را قانع کنیم که باید صاحب ماموریت باشیم. نظام ملی علم، فناوری و نوآوری یا نظامی که سیاستگذار تولید علم باشد و تبدیل آن به فناوری و تجاری‌سازی آن را دنبال کند، کارکرد معیوبی دارد، به‌خاطر همین هم علم از تولید تا تبدیلیش به ثروت به‌صورت روان انجام نمی‌گیرد.

دولت هم هنوز سیاستگذاری شورای عالی انقلاب فرهنگی را قبول ندارد

این ناکارآمدی از کجاشات می‌گیرد وریشه آن کجاست؟
اجزای مختلف آن مانند سیاستگذاری آن که قرار بود توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی انجام شود، معیوب عمل می‌کنند. رهبر انقلاب اواسط دهه هشتاداد پس از ابلاغ سند چشم‌انداز، دستور دادند نقشه جامع علمی کشور توسط شورا آماده شود. یعنی سیاستگذاری توسعه علم و فناوری کشور برعهده این شورا باشد. اما من می‌دیدم این نظام را به درستی از ابتدا طراحی نکردیم و جایگاه سیاستگذار، برنامه‌ریز اجرایی، مجری، حامی قانونی و حامی مالی به درستی روشن و تعیین نشده است. دولت‌ها چه قبل و چه بعد از انقلاب خودشان را سیاستگذار، برنامه‌ریز، مجری و ناظر می‌دانستند. در صورتی که این غلط است. سیاستگذاری باید توسط نخبگان و با حضور شخص اول اجرایی کشور، تعدادی از وزرا و نمایندگان خارج از بدنه دولت اتفاق بیفتد. نظام علم، فناوری و نوآوری برای ما هیچ گاه تعریف نشد و جایگاه‌های مختلف آن و نقش‌هایشان هم تعیین نشد. دولت هم هنوز سیاستگذاری شورای عالی انقلاب فرهنگی را قبول ندارد.

مشکل دولت صرفا با شورا به عنوان سیاستگذار است یا هنوز اعتماد لازم به پژوهش و فناوری ندارد؟

مشکلات یکی، دو تا نیست. البته منظور من فقط یک دولت نیست. من سابقه حضور در شورا در هر دو دولت گذاشته‌ام. دولت‌ها براساس رویه سابق هنوز خود را همه‌کاره می‌دانند و این سیاستگذاری را به‌طور کامل قبول ندارند. در کنار آن ما یک‌سری مشکلاتی داریم که بعضا سیاست‌مون ما هم با استفاده از آن به مشکلات دامن می‌زند. ببینید ما تیم‌مدیم بین توسعه‌طلبی و پیشرفت و انقلابی بودن یک رابطه یک به یک برقرار کنیم. زمانی که رهبری تهیه نقشه جامع را به شورا سپردند، ما براساس چند سناریویی باید این نقشه را طراحی کنیم. سه سناریو را می‌توان در این نسبت خودمان یاددینار نظر بگیریم؛ اینکه ما نظام فعلی دنیا را قبول داریم و می‌خواهیم نقش بگیریم یا قبول نداریم، و می‌خواهیم از مزایای آن استفاده کنیم یا اینکه انقلابی بمانیم و تبعات آن مانند تحریم را بپذیریم. هر سه استراتژی یک وجه مشترک دارد که می‌خواهیم پیشرفت هم کنیم. ما این سناریو را انتخاب نکردیم.

باید در شرایط عادی خودتصریمی هوشمندانه بر کشور اعمال کنیم

ما حدود ۴۰ سال پیش تکلیف خودمان را در انقلاب اسلامی روشن کردیم.

ما باید انتخاب کنیم و همه قبول کنند و دیگر در انتخاب‌هایمان زیگزاگ صورت‌نگیرد. یک دولت‌ما می‌آید و تمام تلاشش را بر ارتباط با دنیا می‌گذارد و دولت بعدی می‌آید و عکس آن عمل می‌کند. این سه دوره دولت اخیر همین‌را نشان می‌دهد. ما می‌گوییم باید این سناریو را نخبگان سیاسی و علمی توافق کنند و براساس آن برنامه‌ریزی کنیم. معتقدم تحریم چیز خوبی نیست اما اگر بتوانیم در حالت‌عادی یک خودتصریمی هوشمندانه‌تر کشور اعمال کنیم تا صاحب دانش و فناوری شویم خیلی بهتر است. اگر ما را تحریم ظالمانه هم می‌کنند، دور زدنش کار پیچیده‌ای نیست اما هزینه‌ها در و این هزینه را باید مدیریت کنیم. در هر سه حالت باید کار دست کاردان‌ها و خودباورها سپرده شود. کاربلد و جهادی باشند و یک

چیز بدیهی را بدانند که اگر در دنیا کاری انجام شده ما می‌توانیم آن را حتی بهتر هم انجام دهیم. باید نظامی داشته باشیم که این افراد را شناسایی کنیم.

به نظر می‌رسد این تحریم‌های ظالمانه به نفع فضای علمی کشور شد و شاید از این جهت برای بخش‌های پژوهشی کشور مانند جهاد دانشگاهی هم به نوعی سودمند بود.

ما فرصت زیادی نداریم که بخواهیم صحیح و خطا کنیم. بمانیم تا تحریم شود، فشارها زیاد شود تا سراغ داخل بیایند.

استراتژی خاصی برای نگاه به داخل وجود ندارد

شما هم دهه ۹۰ و دهه ۸۰ در زمان دو دولت مسئولیت داشتید. در کدام دوران پیشرفت‌های علمی ما بیشتر بود؟
خب الان در دوران تحریم به ما بیشتر رجوع می‌شود. اما خارج از اراده ما این اتفاق افتاده است. یعنی ترامپی در آن سر دنیا این مشکلات را سر ما می‌آورد. اگر فردا ترامپ برود و نفت ما را خوب بخرند، ما به همان سیستم سابق برنمی‌گردیم؟ من می‌گوییم برمی‌گردیم. بحث ما این است که باید هوشمندانه این کار کنیم زودتر اتفاق می‌افتاد و خودمان انجام دهیم نه اینکه دیگران بر ما تحمیل کنند. در این حین بسیار زمان از دست دادیم تا به اینجا رسیدیم. وقتی این استراتژی در کشور وجود ندارد، معلوم نیست یک‌سال دیگر، غرب به این نتیجه برسد که ما فشار را از ایران برداریم، بهتر است تا اینها به‌جای اول‌شان برگردند. رهبر انقلاب ۲۰ سال علی‌الدوام روی مباحث اقتصادی و اقتصاد دانش‌بنیان تأکید می‌کنند.

من وقتی در مقام مقایسه زمانی که سه دوره دولت قبل و به قول شما شعاع‌ها و نگاه‌های سیاسی این دولت‌ها و میزان پیشرفت‌های علمی کشور در نظر می‌گیرم، به نتیجه دیگری می‌رسم. پیشرفت‌های علمی دهه ۸۰ خودباوری رادل مردم ایجاد کرده بود. ما در این سال‌ها و با وجود بهبود ارتباطات با کشورهای غربی، همان شتاب علمی دهه ۸۰ را داشتیم؟

من می‌توانم مثال‌هایی بزنم که مدیران ما چه چپ و چه راست وقتی مسئولیتی در کشور می‌گیرند، نوع نگاهشان تقریبا یکی است و تفاوتی نمی‌کند. این مدیران، اغلب بچه‌های سیاسی هستند. اگر بنای ما بر پیشرفت است، باید مسئولیت‌های سیاسی از اجرایی تفکیک شود. این کار انمی‌کنیم، آن وقت در هر گردش سیاسی در کشور، تا مدتی رکل عوض می‌شود و چون برنامه درازمدت هم نداریم، هر کس برای خودش برنامه‌ریزی می‌کند. من دولتی‌را دیدم که در آن چهار وزیر صنعت عوض شد و چهار گونه برنامه‌ریزی کردند. ما نباید بنشینیم به امید اینکه تحریم شویم تا ببینند از ما حمایت کنند. باید برنامه‌ریزی کنیم و دولت چپ و راست هم به آن متعهد باشد. مدیران اجرایی باید با شخص انتخاب و آرزویی شوند.

ارتباط جهاد دانشگاهی با دولت در حال حاضر چگونه است؟
دولت که الان بی‌پول است، پروژه‌های دولتی هم غیرفعال است. رویه ما حمایت از دولت‌ها بوده و براین اساس جلو می‌رویم. کاری که در دوره اول مسئولیت‌م انجام دادم این بود که گزارش‌هایی به رهبر انقلاب ارسال کردیم و در سال ۹۳ با ایشان دیدار داشتیم. ایشان فرمودند شما وظیفه دارید نقش و ماموریت‌های خود را در پیاده‌سازی نقشه جامع علمی کشور مشخص کنید و با دولت مذاکره کنید تا این ماموریت‌ها به شما داده شود. بلافاصله پس از این در شورای عالی انقلاب فرهنگی سندی با هفت ماموریت مصوب کردیم. یکی از این موارد این بود که در هر خرید خارجی باید انتقال فناوری صورت‌بگیرد و جهاد می‌تواند مسئول تعدادی از صنایع باشد. دیگر اینکه به جهاد ماموریت‌های بزرگ فناوریانه داده شود. ما سه عنوان از ماموریت‌ها را به کمک مجلس در برنامه ششم توسعه اضافه کردیم. مجلس همیشه حمایت داشته است. در مورد انتقال فناوری، یکی در حوزه حمل‌ونقل ریلی و یکی هم در بحث آب‌شسیرین کن‌ها گفتیم می‌توانیم عهد‌دار مسئولیت شویم. با وجود اینکه در قانون هم آمد و ما هم پیگیری کردیم اما هیچ‌وقت عملیاتی نشد.

عکاس: کاظم خطیبی امرویسختگان

علت این اتفاق چه بود؟

چرای آن را باید از بدنه اجرایی کشور سوال کنید. ما تصمیم گرفتیم دوباره خدمت رهبر انقلاب رجوع کنیم، هم دست‌آورد‌هایمان را ارائه کنیم و هم از ایشان کمک بخواهیم. سال ۹۷ خدمت ایشان رسیدیم. همانجا گفتند با همه وزارتخانه‌ها تماس گرفته شود و از دستاوردها استفاده شود. بعدها در جلسات دیگری که ایشان داشتند، مباحثی مطرح شد که در نهایت به این ۳۱ پروژه ملی و بودجه ۳۰ میلیون یورویی منجر شد که گشایش بسیار زیادی در کار ما ایجاد کرد. از ما خواستند پروژه‌هایی را تعریف کنیم که وابستگی ما را نسبت به واردات قطع کند. این پروژه‌ها به خوبی دنبال می‌شود. اصلاح نژاد دام سنگین کشور با هدف قطع وابستگی به واردات کشت و تولید بذره‌های هیبریدی از جمله این پروژه‌ها بود.

دومین دکل نفتی جهاد ۲ سال پس از تحویل نصب شد. همکاری‌های بزرگی هم با وزارت نفت داشتید.

بله. دکلی که سال گذشته نصب شد، سال ۸۶ ساخت آن آغاز شد. مادر جریان خرید سه دکل انتقال کنولوژی را از چینی انجام دادیم که حاضر به این کار نبود. دانش کار را به دست آوردیم. دکل دوم را دو سال قبل تحویل دادیم. به خاطر نبود منابع مالی و نپرداختن هزینه آن، دکل را تحویل نگرفتند و دو سال کار نصب عقب افتاد. در حال حاضر هم در چند طرح مهم دیگر با وزارت نفت مشغول همکاری هستیم. ادامه ساخت مته‌های حفاری را داریم، کارهای جدید دیگری هم در دست برنامه‌ریزی داریم. ما فکر می‌کنیم به غیر از بحث اکتشاف و بحث مخازن که مسئولیت آن را به دانشگاه‌ها سپردند، در بحث‌های مختلف مربوط به تجهیزات توانمندی‌های خوبی داریم.

هزینه کردن بی‌هدف برای پژوهش کار درستی نیست

در خصوص پروژه‌های ملی، تقسیم کاری روشنی هم بین نهادهای علمی صورت گرفته است؟

این تقسیم‌کار برعهده همان نظام ملی است. وظیفه هر نهاد و اولویت فناوریانه چیست و هر کدام قرار است توسط کدام مجموعه دنبال شود. در کشوری که در منابع مالی مشکل دارد، هزینه کردن بی‌هدف برای تحقیق غلط است. این پژوهش‌ها باید هدفمند باشد نه اینکه از قوی‌ترین دانشگاه و پژوهشگاه تاضعیف‌ترین آنها معطوف به یک مساله شوند. ایرادی که به این نوع کار داریم این است که یک ماموریت به چند دانشگاه داده می‌شود، به عبارتی با این حرکت می‌خواهی دانشگاه‌ها را از سر خودت باز کنی. توقع داریم آن نظام ملی علم، فناوری و نوآوری را اگر شورای عالی انقلاب فرهنگی مسئول سطح علمی طراحی کند و بگوید وظیفه این تقسیم کار در سطح ملی و در حوزه به‌عهده چه کسی است. بحث مهم دیگر، نظارت بر انجام ماموریت‌هاست. معتقدم دولت خیلی نقش موثری دارد. ما باید در انتخاب دولت‌مان خیلی دقت کنیم که دولت کارآمد و خودباوری و کاربلدی را انتخاب کنیم. به نظرم با سیستم فعلی آن اتفاق نمی‌افتد. افرادی را کاندیدا می‌شوند و هیچ راهی ندارد جز اینکه در زمان تبلیغات دولت قبلی را تخریب کنیم تا شناخته شویم. تیم و ایده‌های هم نداریم. این سیستم نیاز به اصلاح دارد تا نحوه گزایی اتفاق بیفتد تا افراد ارزشی و معتقد به نظام مشغول کار شوند. این افراد با هر سلیقه سیاسی چنانچه که در سیستم ما هم هستند، هیچ‌گاه به مشکل یا یکدیگر نمی‌خورند.

اینکه اکثریت جهاد یک گرایش چپ دارند را قبول داریم. بگ گرایش چپ دارند را قبول داریم

البته نسبت به سیستم شما شائبه و نگاهی وجود دارد که امکان ویژه برای تربیت نیروی طیف سیاسی خاصی در جهاد فراهم شده است.

اینکه اکثریت جهاد یک گرایش چپ دارند را قبول داریم اما اینکه انتخابی هست. ببینید بدنه جهاد از بدنه دانشجویی‌اش تشکیل شد. بدنه دانشجویی کشور باید بپذیریم که گرایش بیشتری به چپ داشت. تنها دانشگاهی که بنده هم دانشجوی آن بودم و انجمن

@farhikhtegandaily

📌📌📌

فرهیختگان

WWW.FDN.IR

اسلامی آن متمایل به راست بود، علم و صنعت بود. البته این به این معنا نبود که بچه‌ها، افراد ارزشی نیستند. در دعوی‌ا بین چپ و راست، بچه‌های جهاد دانشگاهی هم بی‌خودی چوب خوردند. این جو در دانشگاه‌ها برای جهاد ساخته شد. من به عینه دیده بودم که بچه‌های مذهبی وفادارترین بچه‌های دانشگاه هستند. می‌رفتیم سراغ دفاتر فرهنگی و بسپح دانشگاه که بچه‌ها را جذب کنیم، می‌شنیدیم که پشت‌سام می‌گویند قاطلی اینها نشوید که پس فردا کار به شما نمی‌دهند، اینها ضد انقلابند و... این جوها سیاسی بود بیشتر. من رئیس جهاد دانشگاهی شدم و اصلا این شکلی نبود. در دوران اول حضور من آقای رحیمیان یا در همین دوره آقای فارسی مسئولیت‌ایسنا را گرفتند. حالا اگر تعداد بچه‌ها کم است، به ما ربطی ندارد و قرار نیست به هر کسی که اصولگراست، اگر قابلیتی ندارد هم مسئولیت دهیم.

شما از ایسنایی مثال آوردید که در حال حاضر یکی از اصلی‌ترین پایگاه‌های تربیت خبرنگار اصلاح‌طلب است.

بله، قبول دارم اما هدف گذاری ما این طوری نیست.

بافت ایسناییک بافت چپ است

مگر می‌شود جهاد دانشگاهی که چشم‌اندازهای علمی درازمدتی دارد و برنامه‌ریزی دقیقی هم دارد، بی‌برنامه چنین کاری کند؟

ضرورتی ندارد هر بافتی را بشکنید. بافت ایسناییک بافت چپی است و این را قبول دارم اما دلیل ندارد ایسنا را خراب کنیم که به زور یک تیم از بچه‌های اصولگر اینجا فعالیت کنند. مهم این است که ایسنا در خط انقلاب حرکت کند. اما شما ایکنای ما را نگاه کنید یا جهاد دانشگاهی تهران را که دو پست مهم آن را بچه‌های اصولگرا دارند. رئیس فلان جهاد را می‌گویند آقا آن اصولگراست. می‌گویم آقا ما چیزی که نگاه نکردیم، این بود.

این رویکرد در انتصاب مدیران جهاد رویه است یا استثنا؟
شما نگاه کنید چقدر نیروی اصلاح‌طلبی بوده که به آن کار ندادیم. اصلا ملاک‌مان چپ و راست نبوده و نیست. به نظرم این دو طیف سرمایه‌های کشور هستند. مصیبت ما این است که به‌نظر می‌رسد نیروهای عاقل این دو جریان رفتند کنار و نیروهای افراطی آنها صحنه‌گردانی می‌کنند.

یعنی جهاد دانشگاهی مرکز تشکیلات پرورش نیروی جریان چپ نیست؟

نه اصلا و ابدا. مینادر اینجا این است که آدم‌هایی ببینند که ارزشی واهل کار علمی و فناوریانه باشند تا بتوانیم دردی از کشور دوا کنیم. ما مشکل توسعه فناوریانه نداریم. مشکل ما برنامه‌ریزی درازمدت و باور به توان داخل و تقسیم کار ملی است.

حدود ۵۰ تا ۶۰ درصد توان نیروهای جهاد بالفعل است

جهاد دانشگاهی در حال حاضر با چه میزان از توانش فعالیت می‌کند؟

این ۳۲ طرح فناوریانه که البته الان به حدود ۴۰ طرح رسیده، خیلی فضا را عوض کرد. الان مشغول صحبت با سازمان‌های مختلف هستیم با این شرایط که تأمین فناوری از ما، تضمین بازار و عقد قرارداد با شما. مثلا با ایران خودرو روی کاتالیست خودرو مشغول کار هستیم. حدود ۱۵ مورد با ایران خودرو به‌تدریج قرارداد می‌بندیم. با صنایع دیگر مانند نفت همین رویکرد را پیش می‌بریم و ظرفیت‌های خودمان را تکمیل می‌کنیم. اما در مجموع می‌توان گفت حدود ۵۰ تا ۶۰ درصد توان نیروهای جهاد بالفعل است. البته به‌تدریج این ظرفیت را تکمیل می‌کنیم. زمانی به‌خاطر نبود کار ما خیلی از نیروهایمان را از دست دادیم. با ستاد اجرایی و بنیاد مستضعفان به توافقات خوبی رسیدیم. خیلی از بنیان‌ها هنوز براساس واردات است. تحریم، این ویژگی را داشته است. نگرانیم تحریم برداشته شود، ما هم به جای اول‌مان برگردیم. سهم جهاد از پیشرفت علمی کشور بیش از بودج‌اش است. اگر بودجه بیشتری داشتیم، بیشتر هم کار می‌کردیم. معمولا ۳۰ درصد بودجه ما وابسته به بودجه دولتی بوده است. البته الان با توجه به پروژه‌های فناوریانه این عدد بیشتر است اما از سوی دیگر قراردادهایی که در حال مذاکره هستیم، رشد می‌کند و نسبت بودجه‌های ما در حد همان ۳۰ درصد باقی می‌ماند.

با وجود تلاش‌های مختلف و متعدد مجموعه‌های علمی، مردم بسیاری از پیشرفت‌های علمی کشور را در زندگی خود به صورت محسوس ندیدند، علت چیست؟

مشکل از بی‌برنامگی ماست. اگر برنامه باشد این خروجی را مردم خیلی خوب احساس می‌کنند. ما هرکدام جزیره‌ای کار می‌کنیم و تقسیم‌کاری نداریم و از سوی دیگر کاری که به نتیجه می‌رسد مورد استفاده قرار نمی‌گیرد، نمی‌توان انتظار امیدواری از جانب مردم داشت.

به عنوان آخرین سوال، افق جهاد دانشگاهی در دهه آتی چگونه تعریف شده است؟

جهاد ساختار خودش را می‌تواند نشان ندهد. البته مشغول طراحی نظامی هستیم که خودمان هم تولید کننده و هم مصرف کننده باشیم و هم بتوانیم خارج از کشور فعال شویم. ما چشم‌انداز روشنی تا ۴ تا ۱۴ داشتیم که به‌نظر می‌رسد به واسطه بحث تحریم تا حدی عقب‌می‌افتد. به‌طور کلی می‌توانیم بگوییم جهاد دانشگاهی طی ۱۰ سال آینده به سازمان اول کشور در توسعه فناوریانه، تجاری‌سازی و حتی صادرات تبدیل خواهد شد.